LA F@BRICA I LA SOCIETAT

Treball autònom i feminització del circuit productiu

JORNADA DE DEBAT
29 d'abril de 2005

MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Amb la participació de:
Sergio Bologna, Cristina Borderías, Carla Casalini, Lia Cigarini, Christian Marazzi, Yann Moulier Boutang, Adriana Nannicini, Teresa Torns.

ALICE CREISCHER / ANDREAS SIEKMANN (en col·laboració amb les treballadores de la fàbrica Brukman, Buenos aires), *The seamstressers of Brukman*, 2003, a *¿Com volem ser governats?*, Palo Alto, octubre 2004.

Aquesta jornada de debat forma part del programa del taller *Tecnologies del gènere*. Micropolítiques postidentitàries (MACBA, març-juny del 2005) i del seminari *Imaginació política* (MACBA, 2005-2007).

Durant les sessions s'analitzarà com s'està modificant el circuit productiu en què els subjectes socials venen la seva força de treball, reprodueixen les seves formes d'existència social, (re)construeixen estratègies de producció de subjectivitat i inventen noves formes d'acció política antisistèmica en les societats capitalistes actuals. En aquest sentit, es tracta d'explorar dues línies estratègiques d'anàlisi:

1. La transformació del circuit productiu mitjançant processos molt intensos de fragmentació, desmaterialització, deslocalització i financiarització; i la rearticulació d'aquests processos mitjançant models estructurals inèdits per reordinar les estratègies de dominació i explotació. Aquests processos han convertit una sèrie d'ubicacions socials, dinàmiques laborals i trajectòries subjectives, que abans no estaven codificades com a productives, d'acord amb el model fordista, en vectors susceptibles d'explotació econòmica i acumulació de capital, però també de constitució política antagonista i producció de subjectivitat alternativa. La preponderància de les noves formes de treball (per a les quals fem servir termes sempre insuficients i provisionals, com "immaterial", "posfordista", "cognitiu", etc.) en el circuit de la producció convida a pensar les transformacions que els nous subjectes productius estan experimentant a l'hora de definir en què consisteix la seva prestació laboral, de comprendre com es treballa en l'actualitat i de conceptualitzar de quina manera es verifiquen els processos d'acumulació de capital i reproducció del poder a escala social.

2. La feminització, sexualització i racialització del circuit productiu provocada per la incorporació massiva de les dones i de força de treball migrant al mercat laboral en el mateix moment en què, d'una banda, s'intensifiquen en general les dinàmiques d'explotació abans descrites i es verifica una sexualització i racialització dels processos de producció; i, de l'altra, i en tensió amb el que s'ha dit abans, les transformacions moleculars de les revolucions feministes i postcolonials no deixen de modificar i reconstruir les formes d'existència dels subjectes femenins i socials en general, obrint processos inèdits d'experimentació en tots els àmbits del comportament subjectiu, polític, estètic, intel·lectual i sexual. En aquest sentit, és urgent repensar l'entramat complex de relacions definides per l'entrecruament dels diagrames de gènere-sexe-raça-classe com un dispositiu estratègic essencial d'articulació dels mecanismes de control i explotació capitalistes-patriarcals-colonials vigents en les societats occidentals des de l'inici de la modernitat, és a dir: conceptualitzar la colonialitat del poder i de les relacions de dominació realment existents.

PARTICIPANTS

Sergio Bologna és editor de *Il laboro autonomo di seconda generazione* (Feltrinelli, 1997) i autor de *Nazismo y clase obrera 1933-1939* (Akal, 1999).

Cristina Borderías és professora en el Departament d'Història Contemporània de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. Forma part del grup de treball sobre la història del treball (treball, institucions i gènere) www.ub.es/tig.

Lia Cigarini és advocada i cofundadora de la Llibreria de Dones de Milà.

Carla Casalini és periodista de *Il Manifesto*.

Christian Marazzi és autor de *El sitio de los calcetines* (Akal, 1999).

Yann Moulier Boutang és director de la revista *Multitudes*. (http://multitudes.samizdat.net / http://multitudes.samizdat.net).

Adriana Nannicini és professora del Dipartamento di Filosofia e Teoria delle Scienze Ca' Foscari, Venècia.

Teresa Torns és professora titular de la Facultat de Sociologia de la UAB.

PROGRAMA

DIVENDRES 29 D'ABRIL

11 - 13.30 h
Economia - món capitalista, forces de treball, ciutadania, welfare.
Hi participen: **Yann Moulier Boutang, Teresa Torns.**
Modera: **Sergio Bologna.**

16.30 - 21 h
Treball autònom de segona generació, cicle de producció posfordista, feminització del circuit productiu.
Hi participen: **Sergio Bologna, Carla Casalini, Lia Cigarini, Christian Marazzi, Adriana Nannicini.**
Modera: **Cristina Borderías.**

PROGRAMA SUBJECTE A CANVIS D'ÚLTIMA HORA

Auditori MACBA
Plaça dels Àngels, 1
08001 Barcelona
Entrada lliure. Aforament limitat
Traducció simultània
Tel. 93 412 08 10 (ext. 382)
servcult@macba.es
www.macba.es

LA F@BRICA Y LA SOCIEDAD

Trabajo autónomo y feminización del circuito productivo

JORNADA DE DEBATE
29 de abril de 2005

MACBA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

Con la participación de:
Sergio Bologna, Cristina Borderías, Carla Casalini, Lia Cigarini, Christian Marazzi, Yann Moulier Boutang, Adriana Nannicini, Teresa Torns.

ALICE CREISCHER / ANDREAS SIEKMANN (en colaboración con las trabajadoras de la fábrica Brukman, Buenos Aires), *The seamstresses of Brukman*, 2003, a *¿Cómo queremos ser gobernados?*, Palo Alto, octubre de 2004.

Esta jornada de debate forma parte del programa del taller *Tecnologías del género. Micropolíticas posidentitarias* (MACBA, marzo-junio de 2005) y del seminario *Imaginación política* (MACBA, 2005-2007).

Durante las sesiones se analizará cómo se está modificando el circuito productivo en el que los sujetos sociales venden su fuerza de trabajo, reproducen sus formas de existencia social, (re)construyen estrategias de producción de subjetividad e inventan nuevas formas de acción política antisistémica en las sociedades capitalistas actuales. En este sentido, se trata de explorar dos líneas estratégicas de análisis:

1. La transformación del circuito productivo mediante procesos muy intensos de fragmentación, desmaterialización, deslocalización y financiariazión; y la rearticulación de estos procesos mediante modelos estructurales inéditos para reordenar las estrategias de dominación y explotación. Tales procesos han convertido una serie de ubicaciones sociales, dinámicas laborales y trayectorias subjetivas, –que anteriormente no estaban codificadas como productivas, de acuerdo con el modelo fordista– en vectores susceptibles de explotación económica y acumulación de capital, pero también de constitución política antagonista y producción de subjetividad alternativa. La preponderancia de las nuevas formas de trabajo (para las que empleamos términos siempre insuficientes y provisionales, como "inmaterial", "posfordista", "cognitivo", etc.) en el circuito de la producción invita a pensar las transformaciones que los nuevos sujetos productivos están experimentando a la hora de definir en qué consiste su prestación laboral, comprender cómo se trabaja en la actualidad y conceptualizar de qué modo se verifican los procesos de acumulación de capital y reproducción del poder a escala social.

2. La feminización, sexualización y racialización del circuito productivo provocada por la incorporación masiva de las mujeres y de fuerza de trabajo migrante al mercado de trabajo, en el momento mismo en el que, por un lado, se intensifican en general las dinámicas de explotación anteriormente descritas y se verifica una sexualización y racialización de los procesos de producción; y, por otro –en tensión con lo anterior–, las transformaciones moleculares de las revoluciones feministas y poscoloniales no dejan de modificar y reconstruir las formas de existencia de los sujetos femeninos y sociales en general, abriendo procesos inéditos de experimentación en todos los ámbitos del comportamiento subjetivo, político, estético, intelectual y sexual. En este sentido, resulta urgente repensar el complejo entramado de relaciones definidas por el entrecruzamiento de los diagramas de género-sexo-raza-clase como un dispositivo estratégico esencial de articulación de los mecanismos de control y explotación capitalistas-patriarcales-coloniales vigentes en las sociedades occidentales desde el inicio de la modernidad, esto es: conceptualizar la colonialidad del poder, y de las relaciones de dominación realmente existentes.

PARTICIPANTES

Sergio Bologna es editor de *Il laboro autonomo di seconda generazione* (Feltrinelli, 1997) y autor de *Nazismo y clase obrera 1933-1939* (Akal, 1999).

Cristina Borderías es profesora en el Departamento de Historia Contemporánea de la Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Barcelona. Forma parte del grupo de trabajo sobre la historia del trabajo (trabajo, instituciones y género) www.ub.es/tig

Lia Cigarini es abogada y cofundadora de la Librería de Mujeres de Milán.

Carla Casalini es periodista de *Il Manifesto.*

Christian Marazzi es autor de *El sitio de los calcetines* (Akal, 1999).

Yann Moulier Boutang es director de la revista *Multitudes.* (http://multitudes.samizdat.net / http://multitudes.samizdat.net).

Adriana Nannicini es profesora del Dipartimento di Filosofia e Teoria delle Scienze Ca' Foscari, Venecia.

Teresa Torns es profesora titular de la Facultad de Sociología de la UAB.

PROGRAMA

VIERNES 29 DE ABRIL

11 - 13.30 h
Economía - mundo capitalista, fuerzas de trabajo, ciudadanía, welfare.
Participan: **Yann Moulier Boutang, Teresa Torns.**
Modera: **Sergio Bologna.**

16.30 - 21 h
Trabajo autónomo de segunda generación, ciclo de producción posfordista, feminización del circuito productivo.
Participan: **Sergio Bologna, Carla Casalini, Lia Cigarini, Christian Marazzi, Adriana Nannicini.**
Modera: **Cristina Borderías.**

PROGRAMA SUJETO A CAMBIOS DE ÚLTIMA HORA

Auditorio MACBA
Plaça dels Àngels, 1
08001 Barcelona
Entrada libre. Aforo limitado
Traducción simultánea
Tel: 93 412 08 10 (ext. 382)
servcult@macba.es
www.macba.es